

Bodnutí hmyzem má s návštěvou lékaře spojeno rok od roku více lidí

24.7.2025 - Viktorie Plíková | Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

Podle údajů VZP ČR bylo v roce 2024 po bodnutí hmyzem ošetřeno 20 475 pacientů, což představuje meziroční nárůst o téměř 20 %. Náklady na jejich léčbu dosáhly 20 milionů korun, oproti zhruba 15 milionům korun v roce 2023. Často šlo o reakce po bodnutí včelou, vosou či sršněm, ale vysoký podíl mají i méně nebezpečné, zato čtenější reakce na jiný hmyz, například čmeláky, komáry, ovády či mravence. „Bodnutí včelou, vosou a sršněm je z hlediska veřejného zdravotního pojištění nákladnějším. Důvodem je čtenější výskyt závažnějších reakcí a častá nutnost specializované péče. Tito živočichové totiž produkují jed, který může u alergických jedinců vyvolat velmi silnou imunitní odpověď,“ říká Jan Bodnár, náměstek ředitele VZP ČR pro zdravotní péči.

Počet pacientů ošetřených po bodnutí hmyzem a náklady na jejich léčbu

	2023	2024		
	Počet pacientů	Náklady v Kč	Počet pacientů	Náklady v Kč
Včely, vosy, sršně	2 211	4 827 220	2 729	5 777 667
Ostatní hmyz	13 956	10 811 480	17 746	14 117 346
Celkem	16 167	15 259 429	20 475	19 895 012

„Méně častým, ale klinicky nejzávažnějším projevem alergie na hmyzí jed jsou tzv. systémové reakce po bodnutí, které kolísají od lehkých reakcí s celkovými kožními projevy obvykle charakteru celotělové kopřivky, až po život ohrožující anafylaktický šok s poruchou vědomí, zástavou srdce a apnoí,“ vysvětluje **MUDr. Martina Vachová, Ph.D.** z Ústavu imunologie a alergologie Fakultní nemocnice Plzeň a Lékařská fakulta v Plzni Univerzita Karlova.

Závažné reakce, jako je anafylaxe, se obvykle rozvinou během prvních 15 minut po bodnutí. Mimo výše uvedených projevů mohou zahrnovat také otoky obličejů a krku, zrychlený nebo slabý puls, pokles krevního tlaku, mdloby, nevolnost nebo oběhové selhání. Vyšší riziko těžkého průběhu je u starších pacientů s kardiovaskulárními onemocněními nebo s poruchami dýchání. V takových případech je nezbytný rychlý zásah, tedy podání adrenalinu a dalších podpůrných léků. VZP ČR přitom eviduje stabilní růst počtu klientů, kterým hradí adrenalinová pera. Zatímco v roce 2014 je mělo předepsáno 6700 pacientů, v roce 2024 to bylo již 16 800 klientů VZP. Tyto pomůcky mohou včasným podáním zachránit život v případě těžké alergické reakce.

Nejúčinnější léčbou alergie na hmyzí jed u pacientů se systémovými reakcemi po bodnutí je tzv. imunoterapie hmyzím jedem nebo-li **venomová imunoterapie (VIT)**, specifická léčba spočívající v pravidelném dlouhodobém podávání malých dávek standardizovaného extraktu hmyzího jedu. Cílem je „přeucit“ imunitní systém tak, aby nereagoval přehnaně při dalším bodnutí. „Léčba pacienta zahrnuje edukaci, vybavení pohotovostními léky včetně autoinjektoru a v indikovaných případech také zahájení imunoterapie,“ uvádí **MUDr. Martina Vachová, Ph.D.** Podle odborné literatury dosahuje účinnost VIT až 96 % u vosího a 84 % u včelího jedu. Terapie je indikována zejména pacientům po středně těžké nebo těžké systémové reakci. V případě lehkých systémových reakcí se léčba také zvažuje a dospělým pacientům je obvykle indikována, zvláště pokud mají vyšší riziko dalšího bodnutí, například včelaři, lesní dělníci nebo pracovníci v zemědělství.

Viktorie Plívová

tisková mluvčí

[https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/bodnuti-hmyzem-ma-s-navstevou-lekare-spojeno-rok-od-roku-vice-l-
idi](https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/bodnuti-hmyzem-ma-s-navstevou-lekare-spojeno-rok-od-roku-vice-l-
idi)